

श्री कनकधारा स्तोत्रम्

श्रीमद् जगद्गुरु शंङ्कराचार्य

SRI DIVYA JIVAN SANSKRUTIK SANGH

Sivananda Ashram, Jodhpur Tekari, Opp. ISRO, Ahmedabad-15

Ph. : 079-26861234 E-mail : sivananda_ashram@yahoo.com

પ્રકાશક : શ્રી દિવ્ય જીવન સાંસ્કૃતિક સંઘ, અમદાવાદ

કાર્યાલય : શિવાનંદ આશ્રમ
જોધપુર ટેકરી, સેટેલાઈટ માર્ગ
અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૫

ફોન : ૦૭૯-૨૬૮૬૧૨૩૪, ફેક્સ : ૨૬૮૬૨૩૪૫
E-mail : sivananda_ashram@yahoo.com
Website : <http://www.divyajivan.org>

પ્રથમ આવૃત્તિ : પ્રત ૫૦૦૦

દિવાળી અને નૂતન વર્ષનાં અભિનંદન

મુદ્રક : પ્રિન્ટ વિઝન પ્રા.લિ.
“પ્રિન્ટ વિઝન હાઉસ”
આંબાવાડી બજાર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૬
ફોન : (૦૭૯) ૨૬૪૦૫૨૦૦, ૨૬૪૦૩૩૨૦
Email : print_2453@yahoo.co.in
Website : www.printvision.in

ૐ

શ્રી કનકધારા સ્તોત્રમ્

શ્રી કનકધારા સ્તોત્ર અત્યંત દુર્લભ, પરંતુ લક્ષ્મીપ્રાપ્તિ માટે સચોટ પ્રયોગ છે. એનો શ્રદ્ધા-ભક્તિપૂર્વક પાઠ કરવાથી ઋણમુક્તિ અને લક્ષ્મીપ્રાપ્તિ અવશ્ય થાય છે. આ સ્તોત્ર સિદ્ધિ, સફળતા અને ઐશ્વર્ય આપવામાં સમર્થ છે. તેને ધનવર્ષા કરનારું માનવામાં આવે છે.

‘શ્રીમત્ શંકર વિજયતા’ ચતુર્થ સર્ગમાં એક કથા છે તે આ મુજબ છે -

આચાર્ય શંકર નાના હતા ત્યારે ગુરુકુળમાં રહી શાસ્ત્રોનો અભ્યાસ કરી રહ્યા હતા. એમના ગુરુ પૂજ્યપાદ શ્રી ગોવિંદાચાર્યની આજ્ઞાથી તેઓ ભિક્ષા માગવા ગયા. ત્યાં એક સ્ત્રી અત્યંત ગરીબ હતી. તેની પાસે પહેરવા માટે પૂરતાં વસ્ત્રો પણ ન હતાં. તેણે આચાર્ય શંકરને ભિક્ષા આપવામાં પોતાની જાતને અસમર્થ બતાવી. પોતાની અસહાય અને વિષમ પરિસ્થિતિના કારણે તેની આંખમાં આંસુ આવી ગયાં અને તેણે પોતાના હાથમાં એક સુકાયેલાં આમળાનું ફળ હતું તે બ્રહ્મચારી શંકરને ભિક્ષારૂપે આપી દીધું. સર્વાન્તર્યામી આચાર્ય શંકર એની દયનીય સ્થિતિ જોઈ દયાર્દ્ર બની ગયા અને તેમણે કનકધારા સ્તોત્રથી ભગવતી મહાલક્ષ્મીની સ્તુતિ કરી અને ત્યાં સોનાના આમળાની વર્ષા થઈ. આમ એ નિર્ધન ગૃહિણી પ્રત્યે કૃતજ્ઞતા પ્રગટ કરી તેને સંતુષ્ટ કરી.

દીપાવલિ અને નૂતન વર્ષનાં મંગલ પર્વે આ કનકધારા સ્તોત્ર આપ સૌની સેવામાં પ્રસ્તુત કરવાનો આનંદ છે. ભગવતી મા જગતજનની ચારિત્ર્ય, સુખદ સ્વાસ્થ્ય અને દિવ્ય સંપદાની દેવી આપ સૌનું બહુવિધ માંગલ્ય કરો એ જ અભ્યર્થના. જયશિવાનંદ.

શ્રી ગુરુચરણ આશ્રિત,
સેવક

સ્વામી અધ્યાત્માનંદ
ૐ

દીપાવલિ
તા. ૩૦-૧૦-૨૦૧૬

સ્વામી અધ્યાત્માનંદ
ૐ

SRI KANAKDHARA STOTRA

In ancient India about 2500 years before there happened to be a learned scholarly divine personality known as 'SHANKERACHARYA'.

During his schooling at the hermitage of his divine Guru, he had to go and visit house to house for his daily alms. One day unfortunately in one of the houses one very poor lady had nothing to offer to this young mendicant. She had no proper dress even. Hence, what she had were dried gooseberries, which with all humiliation but with all her sincerity and motherly love she offered.

Young Shanker was shocked by seeing her poverty. He prayed to Goddess of wealth and there was a rain of Golden Berries. This Prayer is thus known as 'KANAKDHARA STOTRA'.

We are indeed very happy to greet all of you, Happy Diwali. Greeting with this holy hymns.

May Goddess of Wealth grant you all wealth of character, health and divine treasure of Her divine grace. With Happy Diwali Greetings and Jai Sivananda !

**In Service of Sri Gurudev
Sevak**

**Diwali
Dt. 30-10-2016**

Swami Adhyatmananda

ॐ

લક્ષ્મી ધ્યાનમ્

યા સા પદ્માસનસ્થા વિપુલકટિતટી પદ્મપત્રાયતાક્ષી
ગમ્भीરાવર્તનાભિ સ્તનભરનમિતા શુભ્રવસ્ત્રોત્તરીયા ।
લક્ષ્મીદિવ્યૈર્ગજેન્દ્રૈર્મણિગણખચિતૈઃ સ્નાપિતા હેમકુમ્ભૈ-
નિત્યં સા પદ્મહસ્તા મમ વસતુ ગૃહે સર્વમાંગલ્યયુક્તા ॥

‘જે કમળના આસન પર બિરાજમાન છે, જેણે સ્થૂળ કટિક્ષેત્ર ધારણ કરેલ છે, વિકસિત કમળપત્રો સમાન જેનાં સુંદર નેત્રો છે, જેની નાભિ ઊંડી છે, જે પોતાના શરીરના ભારથી ઝૂકેલી છે, જેણે શુભ્રવસ્ત્રો ધારણ કરેલાં છે, તે લક્ષ્મીદેવી દિવ્ય મણિયુક્ત સ્વર્ણકળશના પવિત્ર જળથી સ્નાતા (સ્નાન કરેલી) છે, તેવી હાથમાં કમળનાં ફૂલ ધારણ કરવાવાળી લક્ષ્મીદેવી સર્વ પ્રકારના શુભ મંગલોથી યુક્ત થઈ નિત્ય મારા ઘરમાં નિવાસ કરે.’

ત્યાર પછી કનકધારા સ્તોત્રનો પાઠ કરવો.

Meditate on Lakshmi

Goddess on the seat of lotus and who is ordained with grove waist belt, whose eyes are like lotus petals, whose navel is deep and down because of Her heavy body, who is dressed in white attire, that Goddess Lakshmi had her ceremonial bath with divine gems claded golden pot which was filled with pure water, she that holding lotus flower in her hand, she such a divine mother with all auspiciousness may stay in my holy abode. (Now chant KANAKDHARA STOTRA)

શ્રી કનકધારા સ્તોત્રમ્

અર્જં હરેઃ પુલકભૂષણમાશ્રયન્તી ભૃજાંજનેવ મુકુલાભરણં તમાલમ્ ।
અઙ્ગીકૃતાખિલવિભૂતિરપાઙ્ગલીલા માઙ્ગલ્યદાડસ્તુ મમ મઙ્ગલદેવતાયાઃ ॥ ૧ ॥

મુગ્ધા મુહુર્વિદધતી વદને મુરારેઃ પ્રેમત્રપાપ્રણિહિતાનિ ગતાગતાનિ ।
માલા દેશોર્મધુકરીવ મહોત્પલેયા સા મેશ્રિયં દિશતુ સાગરસમ્ભવાયાઃ ॥ ૨ ॥

વિશ્વામરેન્દ્રપદવિભ્રમદાનદક્ષમાનન્દહેતુરધિકં મુરવિદ્વિષોડપિ ।
ઈષત્રિષીદતુ મયિ ક્ષણમીક્ષણાર્ધમિન્દીવરોદરસહોદરમિન્દિરાયાઃ ॥ ૩ ॥

આમીલિતાક્ષમધિગમ્ય મુદા મુકુન્દમાનન્દકન્દમનિમેષમનઙ્ગતન્ત્રમ્ ।
આકેકરસ્થિતકનીનિકપક્ષ્મનેત્રં ભૂત્યૈ ભવેન્મમ ભુજઙ્ગશયાઙ્ગનાયાઃ ॥ ૪ ॥

બાહ્યન્તરે મધુજિતઃ શ્રિતકૌસ્તુભેયા હારાવલીવ હરિનીલમયી વિભાતિ ।
કામપ્રદા ભગવતોડપિ કટાક્ષમાલા કલ્યાણમાવહતુ મેકમલાલયાયાઃ ॥ ૫ ॥

કાલામ્બુદાલિલલિતોરસિ કેટભારેર્ધારાધરે સ્ફુરતિયા તડિદઙ્ગનેવ ।
માતુઃ સમસ્તજગતાં મહનીયમૂર્તિર્ભદ્રાણિ મેદિશતુ ભાર્ગવનન્દનાયાઃ ॥ ૬ ॥

પ્રાપ્તં પદં પ્રથમતઃ કિલ યત્રભાવાન્માઙ્ગલ્યભાજિ મધુમાથિનિ મન્મથેન ।
મય્યાપતેતદિહ મન્થરમીક્ષણાર્ધ મન્દાલસંય મકરાલયકન્યકાયાઃ ॥ ૭ ॥

દદ્યાદયાનુપવનો દ્રવિણામ્બુધારામસ્મિન્નકિંઞ્યનવિહઙ્ગશિશૌ વિષણ્ણે ।
દુષ્કર્મધર્મમપનીય ચિરાય દૂરં નારાયણપ્રણયિનીનયનામ્બુવાહઃ ॥ ૮ ॥

ઈષ્ટા વિશિષ્ટમતયોડપિ યયા દયાર્દ્રદૃષ્ટયા ત્રિવિષ્ટપપદં સુલભં લભન્તે ।
દૃષ્ટિઃ પ્રહૃષ્ટકમલોદરદીપ્તિરિષ્ટાં પુષ્ટિં કૃષીષ્ટ મમ પુષ્કરવિષ્ટરાયાઃ ॥ ૯ ॥

ગીર્દેવતેતિ ગરુડધ્વજસુન્દરીતિ શાકમ્ભરીતિ શશિશેખરવલ્લભેતિ ।
સૃષ્ટિસ્થિતિપ્રલયકેલિષુ સંસ્થિતાયૈ તસ્યૈ નમસ્ત્રિભુવનૈકગુરોસ્તરુણ્યૈ ॥ ૧૦ ॥

શ્રુત્યૈ નમોઽસ્તુ શુભકર્મફલપ્રસૂત્યૈ રત્યૈ નમોઽસ્તુ રમણીયગુણાર્ણવાયૈ ।
શકત્યૈ નમોઽસ્તુ શતપત્રનિકેતનાયૈ પુષ્ટ્યૈ નમોઽસ્તુ પુરુષોત્તમવલ્લભાયૈ ॥ ૧૧ ॥

નમોઽસ્તુ નાલીકનિભાનનાયૈ નમોઽસ્તુ દુગ્ધોદધિજન્મભૂત્યૈ ।
નમોઽસ્તુ સોમામૃતસોદરાયૈ નમોઽસ્તુ નારાયણવલ્લભાયૈ ॥ ૧૨ ॥

સમ્પત્કરાણિ સકલેન્દ્રિયનન્દનાનિ સામ્રાજ્યદાનવિભવાનિ સરોરુહાક્ષિ ।
ત્વદ્વન્દનાનિ દુરિતાહરણોદયતાનિ મામેવ માતરનિશં કલયન્તુ માન્યે ॥ ૧૩ ॥

યત્કટાક્ષસમુપાસનાવિધિઃ સેવકસ્ય સકલાર્થસમ્પદઃ ।
સંતનોતિ વયનાજ્ઞમાનસૈસ્ત્વાં મુરારિહૃદયેશ્વરીં ભજે ॥ ૧૪ ॥

સરસિજનિલયે સરોજહસ્તે ધવલતમાંશુકગન્ધમાલ્યશોભે ।
ભગવતિ હરિવલ્લભે મનોજ્ઞે ત્રિભુવનભૂતિકરિ પ્રસીદ મદ્યમ્ ॥ ૧૫ ॥

દિગ્ધસ્તિભિઃ કનકકુમ્ભમુખાવસૃષ્ટ સ્વર્વાહિની વિમલચારુજલપ્લુતાઙ્ગીમ્ ।
પ્રાતર્નમામિ જગતાં જનનીમશોષલોકાધિનાથગૃહિણીમમૃતાબ્ધિપુત્રીમ્ ॥ ૧૬ ॥

કમલે કમલાક્ષવલ્લભે ત્વં કરુણાપૂરતરઙ્ગિતૈરપાઙ્ગૈઃ ।
અવલોક્ય મામકિંચનાનાં પ્રથમં પાત્રમકૃત્રિમં દયાયાઃ ॥ ૧૭ ॥

સ્તુવન્તિ યે સ્તુતિભિરમૂભિરન્વહં ત્રયીમયીં ત્રિભુવનમાતરં રમામ્ ।
ગુણાધિકા ગુરુતરભાગ્યભાગિનો ભવન્તિ તે ભુવિ બુધભાવિતાશયાઃ ॥ ૧૮ ॥

॥ શ્રીભગવત્પાદશંકરવિરચિતં કનકધારાસ્તોત્રં સમ્પૂર્ણમ્ ॥

શ્રી કનકધારા સ્તોત્રમ્

અન્નં હરેઃ પુલકભૂષણમાશ્રયન્તી ભૃંગાન્નૈવ મુકુલાભરણં તમાલમ્ ।

અન્નીકૃતાખિલવિભૂતિરપાન્ગલીલા માન્ગલ્યદાઽસ્તુ મમ મન્ગલદેવતાયાઃ ॥ ૧ ॥

જેવી રીતે ભ્રમરી અર્ધવિકસિત પુષ્પોથી અલંકૃત તમાલવૃક્ષનો આશ્રય ગ્રહણ કરે છે એવી રીતે જ ભગવાન શ્રીહરિ (વિષ્ણુ)ના રોમાંચથી શોભાયમાન લક્ષ્મીની કટાક્ષ લીલા શ્રી અંગો ઉપર અવિરત પડતી રહે છે અને જેમાં સમસ્ત ઐશ્વર્ય-ધન-સંપત્તિનો નિવાસ છે એ સમસ્ત મંગલોની અધિષ્ઠાત્રી દેવી મહાલક્ષ્મીની કટાક્ષ લીલા મારા માટે મંગલપ્રદાયિની બને.

To the Hari who wears supreme happiness as ornament the Goddess Lakshmi is attracted, like the black bees getting attracted, to the unopened buds of black Tamala tree, let her who is the Goddess of all good things, grant me a glance that will bring prosperity.

મુગ્ધા મુહુર્વિદધતી વદને મુરારેઃ પ્રેમત્રપાપ્રણિહિતાનિ ગતાગતાનિ ।

માલા દૃશોર્મધુકરીવ મહોત્પલે યા સા મે શ્રિયં દિશતુ સાગરસંભવાયાઃ ॥ ૨ ॥

જેવી રીતે ભ્રમરી કમળદળ ઉપર ભ્રમણ (વારંવાર આવ-જા) કરતી રહે છે એવી રીતે જ મુરદૈત્યના શત્રુ ભગવાન શ્રી મુરારિના મુખકમળની તરફ વારંવાર પ્રેમસહિત જઈ અને લજ્જાથી પાછી આવે છે, તે સમુદ્ર કન્યા લક્ષ્મીની મનોહર મુગ્ધ દૃષ્ટિમાળા મને અતુલ શ્રી ઐશ્વર્યપ્રદાન કરે.

Again and again return, those glances, filled with hesitation and love, of her who is born to the ocean of milk, to the face of Murari, like the honey bees to the pretty blue lotus, and let those glances shower me with wealth.

વિશ્વામરેન્દ્રપદવિભ્રમદાનદક્ષં આનન્દહેતુરધિકં મુરવિદ્વિષોઽપિ ।

ઈષત્રિષીદતુ મયિ ક્ષણમીક્ષણાબ્દ્ધં ઇન્દીવરોદરસહોદરમિન્દિરાયાઃ ॥ ૩ ॥

જે સમસ્ત દેવાનો સ્વામી છે તથા ઈન્દ્રપદનો વૈભવ-વિલાસ આપવામાં સમર્થ છે તથા મુર નામના દૈત્યના શત્રુ ભગવાન શ્રીહરિને અત્યંત આનંદ પ્રદાન કરનારી છે તથા નીલકમલ જે લક્ષ્મીના સહોદર ભ્રાતા છે એવી લક્ષ્મીનાં અર્ધખુલ્લાં નેત્રોની દૃષ્ટિ એક ક્ષણ માટે મારા ઉપર થોડી પણ અવશ્ય પડે.

Capable of making one as king of Devas in this world, Her side long glance of a moment, made Indra regain his kingdom, and is making Him who killed Madhu supremely happy. And let her with her blue lotus eyes glance me a little.

આમીલિતાક્ષમધિગમ્ય મુદા મુકુન્દં આનન્દકન્દમનિમેષમનન્નતન્નમ્ ।

આકેકરસ્થિતકનીનિકપક્ષ્મનેત્રં ભૂત્યૈ ભવેન્મમ ભુજન્ગશયાન્ગનાયાઃ ॥ ૪ ॥

જેમની કીકી તથા ભ્રમર (ભવાં) કામથી વશીભૂત બની અર્ધવિકસિત એકટક નયનોથી જોનારા આનન્દકન્દ સચ્ચિદાનંદ ભગવાન મુકુન્દને પોતાની સમીપ પામી કાંઈક તીરછી થઈ જાય છે એવા શેષશાયી ભગવાન વિષ્ણુની અર્ધાંગિની શ્રી લક્ષ્મીજીનાં નેત્ર અમને પ્રભૂત ધન-સંપત્તિ પ્રદાયક બને.

With half closed eyes stares She on Mukunda filled with happiness, shyness and the science of love, on the ecstasy filled face with closed eyes of her Lord, and let her, who is the wife of Him who sleeps on the snake, shower me with wealth.

बाह्वन्तरे मधुजितः श्रितकौस्तुभै या हारावलीव हरिनीलमयी विभाति ।

કામપ્રદા ભગવતોઽપિ કટાક્ષમાલા કલ્યાણમાવહતુ મે કમલારાયાયા: ॥૫॥

જે ભગવાન મધુસૂદનના કૌસ્તુભમણિથી વિભૂષિત વક્ષ:સ્થળમાં ઈન્દ્રનીલમયી હારાવલીની જેમ સુશોભિત હોય છે તથા એ (ભગવાન)ના પણ ચિત્તમાં કામ (સ્નેહ)નો સંચાર કરનારી છે તે કમળકુંજ નિવાસી લક્ષ્મીની કટાક્ષમાળા મારું મંગળ કરે.

He who has won over Madhu, wears the Kousthuba as ornament, and also the garland of glances, of blue Indraneela, filled with love to protect and grant wishes to Him, of her who lives on the lotus, and let those also fall on me, and grant me all that is good.

कालाम्बुदालिलतोरसि कैटभारेधाराधरे स्फुरति या तडिदङ्गनेव ।

માતુ: સમસ્તજગતાં મહનીયમૂર્તિર્ભદ્રાણિ મે દિશતુ ભાર્ગવનન્દનાયા: ॥૬॥

જેવી રીતે ઘટાટોપ વાદળોમાં વીજળી ઝબૂકે છે તેવી રીતે કેટલ દેત્યના શત્રુ શ્રી વિષ્ણુ ભગવાનની કાળી મેઘ-માળા સમાન મનોહર વક્ષ:સ્થળ ઉપર વિદ્યુત સમાન દેદીપ્યમાન દેખાય છે તેવી જે સમસ્ત લોકોની માતા, ભાર્ગવ પુત્રી ભગવતી શ્રી લક્ષ્મીની પૂજનીય મૂર્તિ મને કલ્યાણ પ્રદાન કરે.

Like the streak of lightening in black dark cloud, She is shining on the dark, broad chest, of He who killed Kaitabha, and let the eyes of the great mother of all universe, who is the daughter of Sage Bharghava, fall on me lightly and bring me prosperity.

प्राप्तं पदं प्रथमतः किल यत्प्रभावात् माङ्गल्यभाजि मधुमाथिनि मन्मथेन ।

મય્યાપતેત્તદિહ મન્થરમીક્ષણાર્થ મન્દાલસં ચ મકરાલયકન્યકાયા: ॥૭॥

સમુદ્ર કન્યા લક્ષ્મીની એ મન્દાલસ, મન્થર, અર્ધમિંચેલી ચંચળ દષ્ટિના પ્રભાવથી કામદેવે મંગલમૂર્તિ ભગવાન મધુસૂદનના હૃદયમાં અત્યંત પ્રભાવશાળી સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું હતું, એ જ દષ્ટિ અહીં મારા ઉપર પડે.

The God of love could only reach, the killer of Madhu, through the power of her kind glances, loaded with love and blessing and let that side glance, which is auspicious and indolent fall on me.

દદ્યાદ્યાનુપવનો દ્રવિણામ્બુધારાં અસ્મિન્નકિન્નનવિહંગ્ગશિશૌ વિષળ્ણે ।
દુષ્કર્મધર્મમપનીય ચિરાય દૂરં નારાયણપ્રણયિનીનયનામ્બુવાહઃ ॥૮॥

ભગવાન નારાયણની પ્રેમિકા લક્ષ્મીના નેત્રરૂપી મેઘ, દયારૂપી અનુકૂળ વાયુથી પ્રેરિત બની દુષ્કર્મ (કુકર્મ) રૂપી ધામને દીર્ઘકાળ સુધી દૂર ખસેડી વિષાદગ્રસ્ત મુજ દીન-દુઃખી, ચાતક સમાન ઉપર ધનરૂપી ધારાની વર્ષા કરો.

Please send your mercy which is like wind, and shower the rain of wealth on this parched land, and quench the thirst of this little Chataka bird, and likewise, drive away afar my load of sins. Oh, darling of Narayana by the glance from your cloud like dark eyes.

ઇષ્ટા વિશિષ્ટમતયોઽપિ યયા દયાર્દ્રદૃષ્ટયા ત્રિવિષ્ટપપદં સુલભં લભન્તે ।

દૃષ્ટિઃ પ્રહૃષ્ટકમલોદરદીપ્તિરિષ્ટાં પુષ્ટિં કૃષીષ્ટમમ પુષ્કરવિષ્ટરાયાઃ ॥ ૯ ॥

વિલક્ષણ બુદ્ધિમાન મનુષ્ય જેમના પ્રીતિપાત્ર બની એમની કૃપાદૃષ્ટિના પ્રભાવથી સ્વર્ગપદને અનાયાસે જ પ્રાપ્ત કરી લે છે, એ કમલના આસન પર બિરાજેલી કમલા-લક્ષ્મીની એ વિકસિત કમળગર્ભ સમાન કાન્તિમયી દૃષ્ટિ મને મનોભિલાષિત પુષ્ટિ સન્તત્યાદિની વૃદ્ધિ પ્રદાન કરે.

To her devotees and those who are great, grants she a place in heaven which is difficult to attain, just by a glance of her compassion filled eyes, Let her sparkling eyes which are like the fully opened lotus, fall on me and grant me all my desires.

ગીર્દેવતેતિ ગરુડધ્વજસુન્દરીતિ શાકમ્ભરીતિ શશિશેખરવલ્લભેતિ ।

સૃષ્ટિસ્થિતિપ્રલયકેલિષુ સંસ્થિતાયૈ તસ્યૈ નમસ્ત્રિભુવનૈકગુરોસ્તરુણ્યૈ ॥ ૧૦ ॥

જે ભગવતી લક્ષ્મી સૃષ્ટિ-ક્રીડાના અવસરે વાગ્દેવતા (બ્રહ્મશક્તિ)ના સ્વરૂપમાં બિરાજમાન થાય છે અને પાલન-ક્રીડા વખતે ભગવાન ગરુડધ્વજ અથવા વિષ્ણુ ભગવાનની સુંદર પત્ની લક્ષ્મી (વૈષ્ણવીશક્તિ)ના સ્વરૂપમાં સ્થિત હોય છે તથા પ્રલય-લીલા સમયે શાકમ્ભરી (ભગવતી દુર્ગા) અથવા ભગવાન શંકરની પ્રિય પત્ની પાર્વતી (રુદ્રશક્તિ)ના રૂપે વિદ્યમાન થાય છે, એ ત્રિલોકના એકમાત્ર ગુરુ ભગવાન વિષ્ણુની નિત્ય યૌવના પ્રેમિકા ભગવતી લક્ષ્મીજીને મારા નમસ્કાર છે.

She is the goddess of knowledge, She is the darling of Him who has Garuda as flag, She is the power that causes of death at time of deluge, and she is the wife of Him who has the crescent. And she does the creation, upkeep and destruction at various times, and my salutation to this lady who is worshipped by all the three worlds.

શ્રુત્યૈ નમોઽસ્તુ શુભકર્મફલપ્રસૂત્યૈ રત્યૈ નમોઽસ્તુ રમણીયગુણાર્ણવાયૈ ।

શક્ત્યૈ નમોઽસ્તુ શતપત્રનિકેતનાયૈ પુષ્ટ્યૈ નમોઽસ્તુ પુરુષોત્તમવલ્લભાયૈ ॥ ૧૧ ॥

હે માતા લક્ષ્મી ! શુભ કર્મફળ પ્રદાયિની ! શ્રુતિસ્વરૂપમાં તમને પ્રણામ છે. રમણીય ગુણોથી યુક્ત દેવી ! સમુદ્રસ્વરૂપા રતિના રૂપમાં સ્થિત તમને નમસ્કાર છે ! શતપત્રવાળા કમળકુંજમાં નિવાસ કરનારી શક્તિરૂપ લક્ષ્મીજી તમને નમસ્કાર છે તથા પુરુષોત્તમ શ્રીહરિની અત્યંત પ્રાણપ્રિયા પુષ્ટિરૂપા લક્ષ્મીજી ! તમને નમસ્કાર છે.

Salutations to you as Vedas which give rise to good actions, salutation to you as Rathi for giving the most beautiful qualities. Salutation to you as Shakti, Who lives in the hundred petalled lotus, and salutations to you who is Goddess of plenty, and is the consort of Purushottama.

નમોઽસ્તુ નાલીકનિભાનનાયૈ નમોઽસ્તુ દુગ્ધોદધિજન્મભૂત્યૈ ।

નમોઽસ્તુ સોમામૃતસોદરાયૈ નમોઽસ્તુ નારાયણવલ્લભાયૈ ॥ ૧૨ ॥

કમળ સમાન મુખવાળી કમલાને નમસ્કાર છે ! ક્ષીર સમુદ્રમાં ઉત્પન્ન થનારી શ્રી દેવીને પ્રણામ છે. ચંદ્રમા અને અમૃતની સહોદર બહેનને નમસ્કાર છે ! ભગવાન નારાયણની પ્રેયસી લક્ષ્મીને નમસ્કાર છે !

Salutations to her who is as pretty. As the lotus is in full bloom. Salutations to her who is born from ocean of milk. Salutations to the sister of nectar and the moon. Salutations to the consort of Narayana.

સમ્પત્કરાણિ સકલેન્દ્રિયનન્દનાનિ સામ્રાજ્યદાનવિભવાનિ સરોરુહાક્ષિ ।

ત્વદ્વન્દનાનિ દુરિતાહરણોદ્યતાનિ મામેવ માતરનિશં કલયન્તુ માન્યે ॥ ૧૩ ॥

હે કમલાક્ષિ ! તમારાં ચરણોમાં કરેલી સ્તુતિ ઐશ્વર્ય પ્રદાન કરનારી અને સમસ્ત ઈન્દ્રિયોને આનંદ આપનારી છે તથા સામ્રાજ્ય આપવામાં સર્વથા સમર્થ તથા સંપૂર્ણ પાપોને નષ્ટ કરવામાં સમર્થ છે ! હે માત ! મને તમારાં ચરણકમળોની વંદના કરવાનો શુભ અવસર હંમેશાં મળતો રહે.

Giver of wealth, giver of pleasures to all senses, giver of the right to rule kingdoms, She who has eyes like lotus, She to whom salutations remove all miseries fast, and my mother to you are my salutations.

યત્કટાક્ષસમુપાસનાવિધિઃ સેવકસ્ય સકલાર્થસમ્પદઃ ।

સંતનોતિ વચનાઙ્ગમાનસૈસ્ત્વાં મુરારિહૃદયેશ્વરીં ભજે ॥ ૧૪ ॥

જેમની કૃપાદષ્ટિ માટે કરવામાં આવેલ ઉપાસના (આરાધના) સેવક (ઉપાસક) માટે સમસ્ત મનોરથ અને સંપત્તિનો વિસ્તાર કરે છે, એ ભગવાન શ્રી મુરારિની હૃદયેશ્વરી લક્ષ્મીનું હું મન, વચન અને શરીરથી ભજન કરું છું.

He who worships your sidelong glances, Is blessed by all known wealth and prosperity, and so my salutations by word, thought and deed, to the queen of the heart of my Lord Murari.

સરસિજનિલયે સરોજહસ્તે ધવલતમાંશુકગન્ધમાલ્યશોભે ।

ભગવતિ હરિવલ્લભે મનોજ્ઞે ત્રિભુવનભૂતિકરિ પ્રસીદ મહ્યમ્ ॥ ૧૫ ॥

હે ભગવતી ! ભગવાન હરિની પ્રિય પત્ની ! તમે કમળકુંજમાં રહેવાવાળા છો, તમારાં હાથમાં કમળ શોભાયમાન છે. તમે શ્વેત વસ્ત્ર તથા ગંધ, માળા વગેરેથી સુશોભિત છો. તમારી સુંદરતા અદ્વિતીય છે ! હે ત્રિભુવનનો વૈભવ પ્રદાન કરવાવાળી દેવી ! તમે મારી ઉપર પ્રસન્ન બનો.

She who sits on the lotus, She who has lotus in her hands, She who is dressed in dazzling white, She who shines in garlands and sandal paste, the Goddess who is the consort of Hari, She who gladdens the mind, and she who confers prosperity on the three worlds, be pleased to show compassion to me.

दिग्धस्तिभिः कनककुंभमुखावसृष्टस्वर्वाहिनी विमलचारुजलप्लुताङ्गीम् ।
प्रातर्नमामि जगतां जननीमशेषलोकाधिनाथगृहिणीममृताब्धिपुत्रीम् ॥ १६ ॥

દિશાઓ રૂપી હાથીઓ દ્વારા કનક કુંભ (સુવર્ણ કળશ)ના મુખથી આકાશગંગાના સ્વચ્છ, મનોહર જળની ધારાઓથી જે (ભગવાન)ના શ્રી અંગનો અભિષેક (સ્નાન) થાય છે, એ સમસ્ત લોકોના અધિશ્વર ભગવાન વિષ્ણુની પત્ની અને ક્ષીર સાગરની પુત્રી જગન્માતા ભગવતી લક્ષ્મીને હું પ્રાતઃકાળે નમસ્કાર કરું છું.

Those eight elephants from all the diverse directions, pour from out from golden vessels, the water from the Ganga which flows in heaven, for your holy purifying bath, and my salutations in the morn to you, who is the mother of all worlds, who is the house wife of the Lord of the worlds, and who is the daughter of the ocean which gave nectar.

कमले कमलाक्षवल्लभे त्वं करुणापूरतरङ्गितैरपाङ्गैः ।

अवलोक्य मामकिञ्चनानां प्रथमं पात्रमकृत्रिमं दयायाः ॥ १७ ॥

હે કમલનયન ભગવાન વિષ્ણુની કમનીય કામિની કમલા ! હું દીનહીન મનુષ્યમાં અગ્રગણ્ય છું. એટલા માટે સ્વાભાવિક તમારી કૃપાને પાત્ર છું. તમે ઊભરતા કરુણાના પૂરના તરલ તરંગો સમાન કટાક્ષો દ્વારા મારી દિશામાં અવલોકન કરો અર્થાત્ આપની કૃપાદૃષ્ટિથી મારું કલ્યાણ કરો.

She who is the lotus, She who is the consort, of the Lord with eyes like lotus, She who has glances filled with mercy, please turn your glance on me, who is the poorest among the poor, and first make me the vessel to receive your pity and compassion.

स्तुवन्ति ये स्तुतिभिरमूभिरन्वहं त्रयीमयीं त्रिभुवनमातरं रमाम् ।

गुणाधिका गुरुतरभाग्यभागिनो भवन्ति ते भुवि बुधभाविताशयाः ॥ १८ ॥

જે મનુષ્ય આ સ્તોત્ર દ્વારા નિત્યપ્રતિ ત્રણેય વેદોની શક્તિથી યુક્ત એવી વેદત્રયીસ્વરૂપા, ત્રણે લોકોની માતા, ભગવતી રમા (લક્ષ્મી)ની સ્તુતિ કરે છે, એ લોકો આ પૃથ્વી ઉપર મહાગુણી અને અત્યંત સૌભાગ્યશાળી કહેવાય છે તથા વિદ્વાન પણ એમના મનોગત ભાવને સમજવા માટે વિશેષ ઈચ્છુક રહે છે.

He who recites these prayers daily, on her who is personification of Vedas, on her who is the mother of the three world, on her who is Goddess Rama Will be blessed without doubt, with all good graceful qualities, with all the great fortunes that one can get, and would live in the world, with great recognition from even the learned.

॥ श्रीभगवत्पादशङ्करविरचितं कनकधारास्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

Sri Bhagavatpad Shanker Virachitam Kanakdhara Stotram Sampurnam.

श्री कनकधारा स्तोत्रम्

अङ्गं हरेः पुलकभूषणमाश्रयन्ती भृङ्गाङ्गनेव मुकुलाभरणं तमालम् ।
अङ्गीकृताखिलविभूतिरपाङ्गलीला माङ्गल्यदाऽस्तु मम मङ्गलदेवतायाः ॥ १ ॥

मुग्धा मुहुर्विदधती वदने मुरारेः प्रेमत्रपाप्रणिहितानि गतागतानि ।
माला दृशोर्मधुकरीव महोत्पले या सा मे श्रियं दिशतु सागरसम्भवायाः ॥ २ ॥

विश्वामरेन्द्रपदविभ्रमदानदक्षमानन्दहेतुरधिकं मुरविद्विषोऽपि ।
ईषन्निषीदतु मयि क्षणमीक्षणार्धमिन्दीवरोदरसहोदरमिन्दिरायाः ॥ ३ ॥

आमीलिताक्षमधिगम्य मुदा मुकुन्दमानन्दकन्दमनिमेषमनङ्गतन्त्रम् ।
आकेकरस्थितकनीनिकपक्ष्मनेत्रं भूत्यै भवेन्मम भुजङ्गशयाङ्गनायाः ॥ ४ ॥

बाह्वन्तरे मधुजितः श्रितकौस्तुभे या हारावलीव हरिनीलमयी विभाति ।
कामप्रदा भगवतोऽपि कटाक्षमाला कल्याणमावहतु मे कमलालयायाः ॥ ५ ॥

कालाम्बुदालिलतोरसि कैटभारेर्धाराधरे स्फुरति या तऽिदङ्गनेव ।
मातुः समस्तजगतां महनीयमूर्तिर्भद्राणि मे दिशतु भार्गवनन्दनायाः ॥ ६ ॥

प्राप्तं पदं प्रथमतः किल यत्प्रभावान्माङ्गल्यभाजि मधुमाथिनि मन्मथेन ।
मय्यापतेत्तदिह मन्थरमीक्षणार्धं मन्दालसं च मकरालयकन्यकायाः ॥ ७ ॥

दद्यादयानुपवनो द्रविणाम्बुधारामस्मिन्नकिञ्चनविहङ्गशिशौ विषण्णे ।
दुष्कर्मघर्ममपनीय चिराय दूरं नारायणप्रणयिनीनयनाम्बुवाहः ॥ ८ ॥

इष्टा विशिष्टमतयोऽपि यया दयार्द्रदृष्ट्या त्रिविष्टपपदं सुलभं लभन्ते ।
दृष्टिः प्रहृष्टकमलोदरदीप्तिरिष्टां पुष्टिं कृषीष्ट मम पुष्करविष्टरायाः ॥ ९ ॥

गीर्देवतेति गरुडध्वजसुन्दरीति शाकम्भरीति शशिशेखरवल्लभेति ।
सृष्टिस्थितिप्रलयकेलिषु संस्थितायै तस्यै नमस्त्रिभुवनैकगुरोस्तरुण्यै ॥ १० ॥

श्रुत्यै नमोऽस्तु शुभकर्मफलप्रसूत्यै रत्यै नमोऽस्तु रमणीयगुणार्णवायै ।
शक्त्यै नमोऽस्तु शतपत्रनिकेतनायै पुष्ट्यै नमोऽस्तु पुरुषोत्तमवल्लभायै ॥ ११ ॥

नमोऽस्तु नालीकनिभाननायै नमोऽस्तु दुग्धोदधिजन्मभूत्यै ।
नमोऽस्तु सोमामृतसोदरायै नमोऽस्तु नारायणवल्लभायै ॥ १२ ॥

सम्पत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि साम्राज्यदानविभवानि सरोरुहाक्षि ।
त्वद्वन्दनानि दुरिताहरणोद्यतानि मामेव मातरनिशं कलयन्तु मान्ये ॥ १३ ॥

यत्कटाक्षसमुपासनाविधिः सेवकस्य सकलार्थसम्पदः ।
संतनोति वचनाङ्गमानसैस्त्वां मुरारिहृदयेश्वरीं भजे ॥ १४ ॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे ।
भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम् ॥ १५ ॥

दिग्धस्तिभिः कनककुम्भमुखावसृष्टस्वर्वाहिनीविमलचारुजलप्लुताङ्गीम् ।
प्रातर्नमामि जगतां जननीमशेषलोकाधिनाथगृहिणीममृताब्धिपुत्रीम् ॥ १६ ॥

कमले कमलाक्षवल्लभे त्वं करुणापूरतरङ्गितैरपाङ्गैः ।
अवलोक्य मामकिञ्चनानां प्रथमं पात्रमकृत्रिमं दयायाः ॥ १७ ॥

स्तुवन्ति ये स्तुतिभिरमूभिरन्वहं त्रयीमयीं त्रिभुवनमातरं रमाम् ।
गुणाधिका गुरुतरभाग्यभागिनो भवन्ति ते भुवि बुधभाविताशयाः ॥ १८ ॥

॥ श्रीभगवत्पादशङ्करविरचितं कनकधारास्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

Universal Prayer

O Adorable Lord of Mercy and Love !

Salutation and prostrations unto Thee

Thou art Omnipresent, Omnipotent and Omniscient,

Thou art Satchidananda,

Thou art the Indweller of all beings,

Grant us an understanding heart,

equal vision, balanced mind

faith, devotion and wisdom.

Grant us inner spiritual strength

To resist temptations and to control the mind

Free us from egoism, lust, greed, anger,

hatred and jealousy.

Fill our hearts with divine virtues.

Let us behold Thee in all these names and forms.

Let us serve Thee in all these names and forms.

Let us ever remember Thee,

Let us ever sing Thy glories.

Let Thy name be ever on our lips.

Let us abide in Thee for ever and ever.

-Swami Sivananda

'CHIDANANDAM'

Swami Chidananda Yoga Satsang Bhavan.

Inaugurated on September 24th, 2016

